

Algemene Raad-weigering vrijstelling ontheffing kantoor patroon

BESLISSING

van de Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten inzake het beroep ingesteld door:

Mevrouw mr. M.

tegen de beslissing van:

De Raad van Toezicht van de Orde van Advocaten in het arrondissement D d.d. 17 maart 2004 waarbij is besloten appellante geen vrijstelling te verlenen van de verplichting bij een patroon kantoor te houden als bedoeld in artikel 9b eerste, jo. derde lid van de Advocatenwet.

Verloop van de procedure

1. Naar aanleiding van een verzoek van appellante aan de Raad van Toezicht D, hierna: de Raad van Toezicht, om haar vrijstelling te verlenen van de verplichting kantoor te houden bij een patroon is tussen appellante en de Raad van Toezicht gecorrespondeerd over de vraag om welke reden aan appellante ontheffing zou moeten worden verleend van de voor haar bestaande zoekplicht naar een binnenstageplaats.

Daarbij verwees de Raad van Toezicht naar het van toepassing zijnde Stagereglement van 1 maart 2003. Bij brief van 9 februari 2004 heeft appellante erkend dat zij niet aan de zoekplicht heeft voldaan, maar gesteld van mening te zijn dat er bijzondere omstandigheden zijn om haar ontheffing van de zoekplicht te verlenen. Zij heeft daarbij verwezen naar het haar uit een concreet geval bekende beleid van de Raad van Toezicht in het arrondissement Amsterdam.

2. Bij besluit van 17 maart 2004 heeft de Raad van Toezicht aan appellante bekendgemaakt te hebben besloten haar geen vrijstelling te verlenen van de verplichting als bedoeld in artikel 9b eerste lid van de Advocatenwet.

Bij per fax op 27 april 2004 ontvangen gemotiveerd beroepschrift heeft appellante administratief beroep ingesteld bij de Algemene Raad tegen dit besluit.

3. De openbare hoorzitting heeft plaatsgevonden op 7 juni 2004.

4. Bij de hoorzitting waren op uitnodiging aanwezig appellante en haar gemachtigde mr. N advocaat en procureur te Arnhem en mevrouw mr. H, portefeuillehouder opleiding en toelating in de Raad van Toezicht D.

5. Namens de Algemene Raad waren aanwezig de aan de voet van deze beslissing vermelde leden en mevrouw mr. M.A. Smid, secretaris. Van de openbare hoorzitting is een verslag gemaakt dat gelijktijdig met deze beslissing aan belanghebbenden zal worden toegezonden.

6. De Algemene Raad heeft kennis genomen van alle op de zaak betrekking hebbende stukken.

Standpunt van de Raad van Toezicht

7. De Raad van Toezicht heeft aan zijn beslissing de volgende argumenten ten grondslag gelegd:

- Artikel 7 van de Stageverordening 1988 bepaalt dat de Raad van Toezicht niet overgaat tot verlening van vrijstelling van de verplichting bij een patroon kantoor te houden, dan nadat de stagiaire in voldoende mate heeft getracht een patroon te vinden bij wie hij kantoor kan houden en daarin niet op voor de Raad aanvaardbare voorwaarden is geslaagd.
- Appellante heeft aangegeven werkzaam te willen zijn op het kantoor van haar vader, en hoewel zij aangeeft dat die wens mede is ingegeven door de krapte op de arbeidsmarkt, blijkt uit niets dat appellante geen binnenpatroon heeft kunnen vinden, zodat geen sprake is van bijzondere omstandigheden.
- Met betrekking tot de behoorlijke opleiding en praktijkuitoefening, welke volgens appellante verzekerd zijn, neemt de Raad in aanmerking dat de vader van appellante momenteel reeds patroon is over twee stagiaires en dat hij daarnaast een juridisch medewerkster begeleidt, zodat het ongewenst is nog een stagiaire op het kantoor werkzaam te laten zijn die deels ook door hem moet worden begeleid.
- De Aanbeveling van de Algemene Raad met betrekking tot het soepel omgaan met de zoekplicht heeft uitsluitend betrekking op juristen van Bureaus Rechtshulp die als gevolg van de stelselherziening de overstap (moeten) maken naar de advocatuur en is niet van toepassing op de situatie van appellante.
- Aan de beoordeling van de vraag in hoeverre de beoogd buitenpatroon mr. B.J. Schadd invulling zal geven aan zijn buitenpatronaatschap komt de Raad van Toezicht niet of slechts in beperkte mate toe, nu voorop staat dat geen ontheffing van de zoekplicht kan worden verleend.

Standpunt van appellante

8. Appellante brengt de gronden van haar beroep als volgt naar voren.
- Zij is op 1 september 2003 in dienst getreden als juridisch medewerkster op het advocatenkantoor van haar vader, mr. N te D.
 - In de correspondentie met de Raad van Toezicht heeft appellante aangegeven dat haar bekend is dat door de Raad van Toezicht in het arrondissement Amsterdam minder zwaar wordt getild aan de zoekplicht en onder verwijzing naar het concrete geval van mevrouw mr. F. die onder het buitenpatronaat van mevrouw mr. A werkzaam is op het kantoor van mr. E. te K, doet zij een beroep op het gelijkheidsbeginsel.
 - Zij noemt als bijzondere omstandigheden om in haar geval van de zoekplicht af te wijken de krapte op de arbeidsmarkt, de unieke ervaring om op het kantoor van haar vader werkzaam te zijn en het feit dat zij nog thuiswonend is, zodat de begeleiding door haar vader ook buiten kantoor tijd kan plaatsvinden.
 - Door de Raad van Toezicht is onvoldoende gewicht toegekend aan de afspraken tussen appellante en de beoogd buitenpatroon, mr. B. over de invulling van diens buitenpatronaatschap en aan het feit dat mr. B geen andere stagiaires onder zich heeft.
 - De Raad van Toezicht heeft ten onrechte het accent gelegd op de samenstelling van het kantoor van de vader van appellante.
 - De Algemene Raad heeft de Raden van Toezicht aanbevolen om beëdigingsverzoeken welwillend te bekijken en soepel om te gaan met de zgn. zoekplicht, zodat deze niet aan appellante kan worden tegengeworpen.
 - Appellante vermoedt dat de afwijzende beslissing mede is ingegeven door de vrees van de Raad van Toezicht dat advocatenkantoor R de regels in het Stagereglement met betrekking tot het maximaal aantal stagiaires zou willen omzeilen, terwijl daarvan geen sprake is.
 - De Raad van Toezicht neemt ten onrechte aan dat mr. N, die reeds twee stagiaires begeleidt, tevens appellante zou moeten begeleiden; dit is nu juist niet het geval, omdat zij een buitenpatroon zal hebben.
 - Artikel 2.1.3 van het Stagereglement D stelt slechts dat de patroon maximaal twee binnenstagiaires, dan wel één binnen- en één buitenstagiaire mag hebben, zodat alleen van belang is hoeveel stagiaires mr. B begeleidt en niet hoeveel stagiaires of juridisch medewerkers door mr. N worden begeleid.
 - De bijzondere omstandigheid waar appellante een beroep op doet is het feit dat zij haar stage wil aanvangen en voortzetten op het kantoor van haar vader, die 64 jaar oud is en op termijn zijn praktijk wil afbouwen, zodat appellante hem in het familiebedrijf kan opvolgen; zij behoort derhalve van de zoekplicht te worden ontheven.

- Omdat appellante zich voornamelijk zal gaan toelagen op de van overheidswege gefinancierde rechtshulp is de Aanbeveling van de Algemene Raad met betrekking tot bureaujuristen ook op haar van toepassing, omdat er sprake is van een gelijkenis.
- Een Aanbeveling van de Algemene Raad heeft bindende werking.

Beslistermijn

9. Op grond van artikel 7:24 lid 1 Awb verstrijkt de beslistermijn van zestien weken, uitgaande van ontvangst van het beroepschrift op 27 april 2004, op 17 augustus 2004, terwijl de beslissing volgens lid 4 van dat artikel voor ten hoogste acht weken kan worden verdaagd tot 12 oktober 2004

Beoordeling van het beroep

Bevoegdheid en ontvankelijkheid

10. Op grond van artikel 9b lid 5 van de Advocatenwet staat voor belanghebbenden administratief beroep open op de Algemene Raad tegen de weigering van een vrijstelling ingevolge artikel 9b lid 3 van de Advocatenwet.

11. In artikel 1:2 eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat onder een belanghebbende wordt verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

Appellante is te beschouwen als direct belanghebbende, nu het besluit van de Raad van Toezicht betreft de weigering haar vrijstelling te verlenen van de verplichting haar stage te doorlopen op het kantoor van een patroon als bedoeld in artikel 9b eerste lid van de Advocatenwet.

12. Het administratief beroepschrift, gericht tegen het besluit van de Raad van Toezicht van 17 maart 2004, dat door verzending op dezelfde datum aan appellante is bekendgemaakt, is op 27 april 2004 ontvangen op het Bureau van de Orde.

13. Het beroep is ontvankelijk, nu het conform artikel 19 tweede lid van de Stageverordening 1988 junctis de artikelen 3:41, 6:7, 6:8 lid 1, en 6:9 Awb door appellante als belanghebbende is ingediend binnen zes weken na de verzending van het bestreden besluit op 17 maart 2004.

Ten gronde

14. Artikel 9b eerste lid van de Advocatenwet bepaalt dat elke advocaat gedurende de eerste 3 jaar waarin hij als zodanig is ingeschreven verplicht is als stagiaire de praktijk uit te oefenen onder toezicht van een andere advocaat, de patroon en bij deze kantoor te houden. Dit artikellid vormt het uitgangspunt.

Artikel 9b derde lid van de Advocatenwet bepaalt dat de Raad van Toezicht van de

verplichting van de stagiaire om bij een patroon kantoor te houden vrijstelling kan verlenen, indien naar het oordeel van de Raad een behoorlijke praktijkuitoefening verzekerd is. Dit artikellid vormt de uitzondering op de hoofdregel.

Artikel 7 van de Stageverordening 1988 bepaalt dat de Raad van Toezicht niet overgaat tot verlening van voornoemde vrijstelling dan nadat de stagiaire in voldoende mate heeft getracht een patroon te vinden bij wie hij kantoor kan houden en daarin niet of niet op voor de Raad aanvaardbare voorwaarden is geslaagd. Dit artikel betreft de uitvoering van artikel 9b derde lid van de Advocatenwet door het zelfstandig bestuursorgaan, de Raad van Toezicht.

15. In het Stagereglement van de Orde van Advocaten in het arrondissement D van 1 maart 2003 is het volgende geregeld:

2.3.1. De Raad zal slechts toestemming voor een buitenpatronaat verlenen, zonodig onder nader te stellen voorwaarden, indien naar het oordeel van de Raad een behoorlijke opleiding van en praktijkuitoefening door de betrokkene tijdens de stage voldoende is verzekerd, een en ander in de zin van artikel 9b lid 3 Advocatenwet.

2.3.3. De (aankomende) stagiaire die in aanmerking wenst te komen voor vrijstelling van de verplichting bij de patroon kantoor te houden, dient ten genoegen van de Raad aan te tonen dat hij in ieder geval gedurende zes maanden in voldoende mate heeft getracht een patroon te vinden bij wie hij kantoor kan houden.

2.3.4. De (aankomende) stagiaire is gehouden zelf een voor de Raad aanvaardbare patroon bereid te vinden om als zodanig op te treden, onverminderd het bepaalde in artikel 4.2 van de Stageverordening.

2.3.5. De kantoren van de patroon en de stagiaire zijn op zodanige adressen gevestigd dat regelmatig contacten tussen hen ter voldoening aan de wederzijdse verplichtingen hen bij of krachtens de Advocatenwet gesteld, telkens op eenvoudige wijze verwezenlijkt kunnen worden. Aan deze voorwaarde wordt in ieder geval geacht te zijn voldaan indien de kantoren zijn gevestigd in dezelfde gemeente, of met een onderlinge afstand van niet meer dan 10 kilometer.

2.3.6. De stagiaire houdt kantoor, tezamen of in combinatie met:

- a. (tenminste) één advocaat die de stageverklaring heeft gekregen of
- b. met een jurist, zoals vermeld onder A3 en B3 van het "Schema behorende bij de notitie van de Algemene Raad d.d. 29 januari 1997 betreffende opleiding en stage na Cohen", welk schema tevens aan dit reglement is gehecht als bijlage 1 en hiervan onverbrekelijk deel uitmaakt.

16. Appellante is afgestudeerd in augustus 2003 en sinds 1 september 2003 werkzaam

als juridisch medewerkster op het kantoor van haar vader, mr. N. Appellante heeft derhalve minder dan drie jaar relevante juridische ervaring. Van het schema, behorende bij de Aanbeveling van de Algemene Raad van 20 januari 1997 (die in artikel 2.3.6 van het Stagereglement D ten onrechte wordt gedateerd op 29 januari 1997) betreffende opleiding en stage na Cohen, is derhalve categorie B op appellante van toepassing. Blijkens dit schema geldt in geval wordt geopteerd voor een buitenpatronaat een zoekplicht voor de stagiaire van zes maanden. Ook in geval sprake is van een 'bijzonder geval', categorie C van dit schema, geldt de zoekplicht van zes maanden.

17. De Aanbeveling van de Algemene Raad waar appellante in haar beroepschrift naar verwijst betreft de Aanbeveling Transitie van 9 februari 2004, welke echter uitsluitend van toepassing is op medewerkers van Bureaus Rechtshulp, die in verband met de herziening van het stelsel van de gefinancierde rechtshulp de overstap (moeten) maken naar de advocatuur, zodat deze Aanbeveling niet op de situatie van appellante van toepassing is.

18. Appellante en haar vader/gemachtigde hebben ter zitting van 7 juni 2004 helder uiteengezet dat zij er de voorkeur aan geven dat appellante gedurende haar stage werkzaam blijft op het kantoor van haar vader, mr. N en dat hij, omdat hij nog twee stagiaires begeleidt, gelet op de bepalingen in het Stagereglement van de Orde van Advocaten in het arrondissement D, nog niet patronabel is. Daarom is gezocht naar een buitenpatroon die appellante gedurende (de eerste fase van) haar stage zou kunnen begeleiden. Uit de toelichting die appellante tijdens de hoorzitting heeft gegeven blijkt dat de door haar verrichte sollicitaties, welke uitsluitend kantoren in de stad D betroffen, niet serieus ten doel hebben om op een ander kantoor werkzaam te zijn. Daarom acht de Algemene Raad de omstandigheden zoals aanwezig in de zaak die zich eveneens in D heeft afgespeeld en welke heeft geleid tot de beslissing van de Algemene Raad van 2 juli 2001, door appellante overgelegd als bijlage 1 bij haar pleitnota, niet vergelijkbaar met de situatie van appellante, onder meer omdat in dat geval wel -gericht en in meerdere plaatsen- was gesolliciteerd naar een binnenstageplaats, zij het nog niet gedurende zes maanden, terwijl de overige omstandigheden in die zaak, in samenhang met elkaar, zodanig waren dat van bijzondere omstandigheden sprake was om -verdere- ontheffing van de zoekplicht te verlenen.

19. De Algemene Raad overweegt voorts, met betrekking tot het beroep van appellante op het gelijkheidsbeginsel, waarbij zij verwijst naar het door haar geconstateerde beleid van de Raad van Toezicht K met betrekking tot het verlenen van vrijstelling van de verplichting kantoor te houden bij de patroon, het volgende. Artikel 7 van de Stageverordening 1988 is imperatief geformuleerd. De wijze waarop door de Raden van Toezicht met deze bepaling wordt omgegaan is terug te vinden in de – op onderdelen van elkaar verschillende – Stagereglementen.

De strekking van artikel 7 van de Stageverordening 1988, waarin aan de Raden van Toezicht de bevoegdheid is toegekend om vrijstelling te verlenen van de verplichting bij

een patroon kantoor te houden, in relatie tot het bepaalde in artikel 9b derde lid van de Advocatenwet, is dat een behoorlijke opleiding en praktijkuitoefening gewaarborgd moeten zijn. Uit de formulering in artikel 9b derde lid van de Advocatenwet: 'naar het oordeel van de Raad' blijkt dat de Raden van Toezicht hierin beleidsvrijheid hebben. De door de Raad van Toezicht D in diens Stagereglement geformuleerde voorwaarden stemmen overeen met en verwijzen naar de Aanbeveling van de Algemene Raad van 20 januari 1997 en de bijbehorende schema's.

Het gelijkheidsbeginsel waar appellante een beroep op doet heeft niet de strekking dat gedeconcentreerde zelfstandige bestuursorganen aan wie beleidsvrijheid toekomt gehouden zijn om een zelfde beleid te voeren. Het beroep van appellante op het gelijkheidsbeginsel gaat daarom niet op.

20. De Algemene Raad onderkent het belang dat appellante heeft bij de mogelijkheid aan te vangen met de Beroepsopleiding, maar overweegt anderzijds dat appellante, die heeft aangegeven op dit moment voornamelijk sociaal verzekeringszaken en vreemdelingenzaken te behandelen, waarvoor het zijn van advocaat en procureur niet is voorgeschreven, ook niet in hoger beroep bij de Centrale Raad van Beroep of de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Dit belang van appellante kan in ieder geval niet leiden tot het maken van een uitzondering op de wettelijke voorschriften met betrekking tot de verplichting bij een patroon kantoor te houden.

21. De Algemene Raad oordeelt dat, nu niet aan de zoekplicht is voldaan en door de Raad van Toezicht D terecht daarvan geen ontheffing is verleend, de beslissing van de Raad van Toezicht van 17 maart 2004, om aan appellante geen vrijstelling te verlenen van de verplichting kantoor te houden bij een patroon als bedoeld in artikel 9b eerste lid van de Advocatenwet, in stand kan blijven, zodat het administratief beroep van appellante ongegrond dient te worden verklaard.

BESLISSING

De Algemene Raad:

verklaart appellante ontvankelijk in haar beroep
verklaart het beroep van appellante ongegrond.

Aldus gedaan te 's-Gravenhage op 14 juli 2004 door mrs. J.H. Brouwer, W.K. van Duren, J.N. de Blécourt, J.M. van den Wall Bake en E. van Liere, in aanwezigheid van mevrouw mr. M.A. Smid, secretaris.

J.H. Brouwer

M.A. Smid

Algemeen deken

secretaris

Deze beslissing is verzonden op: 14 juli 2004.

Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden binnen zes weken na de datum van verzending beroep instellen bij de Rechtbank te Arnhem, sector bestuursrecht.